

Zpráva ze stavebnětechnického průzkumu, návrh koncepce oprav.

Rodinné mausoleum RYTÍŘŮ Z ALBERTU a BARONŮ DOBRZENSKÝCH

Olšanské hřbitovy: V – 23 – 80

Obsah.

I. Textová část:

I.1. Identifikační údaj

I.2. Zpráva o průzkumu

I.2.1. Charakteristika objektu

I.2.2. Stav konstrukcí

Exteriér – střecha, světlík, kamenné prvky, výplně otvorů

Interiér – omítky-strop, kamenné obklady – stěny, nápisy, kamenná
Podlaha, krycí deska, výplně otvorů, kamenné zdobné prvky –
Kamenný reliéf, oltář, kroupenka, žel. zdobné prvky - květináče

I.2.3. Standartní postupy rekonstrukce zdi a omítek

I.2.4. Standartní pracovní postupy – kámen: exteriér, interiér

- Odstranění vegetace
- Zpevnění – konsolidace
- Doplnění chybějícího kamene, plastická a barevná retuš, spárování
- Obnova písma
- Restaurování reliéfu
- Preventivní biocidní opatření
- Hydrofobizace

I.2.5. Standartní postupy pro opravu kovových prvků

- Čištění
- Stabilizace povrchu
- Doplnění chybějících částí
- Povrchová úprava

I.2.6. Standardní postupy při opravách skleněných částí – výplně dveří, oken, světlíku

- Čištění, doplnění chybějících částí

I.2.7. Návrh užití materiálů pro opravy

I.2.8. Závěrečná zpráva a návrh zásad pro další ochranný režim

I.2.9. Fotodokumentace

I.1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Objekt: Rodinné mausoleum Rytířů z Albertu a Baronů Dobrzeckých

Místo: Olšanský hřbitov V. - odd. 23 – 80

Vlastník: Hlavní město Praha

Popis objektu: kamenná kaplová hrobka z r. 1941, navrhl akad. Arch. F.M. Černý, postavil stavitel arch. Ing. V. Kopecký

Zpracoval: [REDACTED]

Datum: 4.5. 2022

I.2. Zpráva o průzkumu

I.2.1. Charakteristika objektu

Kaplová hrobka s kryptou. Hrobku / ve starých plánech označenou jako mausoleum/ navrhl akad. arch. F. M. Černý v roce 1940 na žádost paní baronky Josefíny Dobrzské /v zastoupení JUDr. J. Pacákem/. Stavbu provedl stavitel arch. Ing. V. Kopecký v roce 1941. Objekt je postaven u zdi, která dělí IV. a V. olšanský hřbitov, čelem do prostoru V. hřbitova - odd. 23 – č. h. 80. Pod stavbou hrobky se nachází zděná krypta s uloženými ostatky.

Exteriér:

Stěny hrobky jsou z jižní a západní strany postaveny z ručně opracovaných bloků pískovce. Severní stěna /přilehlá ke zdi hřbitova/ a východní stěna /sousedící s vedlejší hrobkou/ jsou postaveny z cihel. Střecha má korunní římsu a atiku z kamene / pískovec /, strop a komolý světlík z betonu. Světlík je prosklen luxfery kruhového a podélného tvaru. Mezi atikou a střechou je vytvořena vana z olověného plechu s odtoky do kamenných koryt. Menší vana z olověného plechu je též v prostoru mezi sousedícími hrobkami. V průčelí jižní strany jsou dvě úzká okna vsazena mezi kamenné pilastry. Jsou zasazena v kovových rámech, dvojitě sklo s bílou filcovou výplní. Vstupní dveře, vložené mezi kamenné ostění, jsou kovové v dolní části zdobené dvojitým sklem s bílou filcovou výplní, horní část je z čirého skla. Originální zámek s klikou je nefunkční. Rám dveří je také kovový. Jižní průčelí zdobí atika, korunní římsa a pod ní kamenná koryta s odtoky vody a kamenný vystouplý kříž. Na masivním překladu z kamenných bloků je písemný nápis sekaný do hloubky – RODINA RYTÍŘŮ Z ALBERTU a vystouplý sekaný erb nad plochou kamenů. Spodní část zdobí kamenný sokl a vstup kamenný schod. Kameny na jižní stěně jsou zdobené rýhováním. Západní stěna je tvořena atikou, korunní římsou a kamennou zdí tvořenou kvádry opracovaného kamene osazených v řadách nad sebou. Kámen je zdoben hlubšími vrypy – zubováním /grendlí/

Interiér:

Strop se světlíkem je omítnut. Jižní strana – vnitřní stěna je přiznána z pískovcového kamene, rovná s průlomy na okna a dveře, kámen je povrchově zdoben rýhováním, západní vnitřní stěna je obložena v celé ploše sliveneckým mramorem /deskami/, východní vnitřní stěna je také obložena v celé ploše sliveneckým mramorem /deskami/ asi v polovině šíře a jedné třetině výše, měřeno od spodu, je umístěna malá kruhová kropenka ze sliveneckého mramoru. Severní stěna je vertikálně rozdělena na tři části. Levá a pravá strana stěny je obložena sliveneckým mramorem /deskami/ v horní části zdobené nápisy. Ve střední spodní části je umístěn oltář ze tří částí sliveneckého mramoru. Střední horizontální deska je zdobena vrtanými otvory ve tvaru křížů. Nad oltářem se nachází kamenný /pískovcový/ reliéf. Autorem je Josef Wagner. Název díla je „Vzkříšení Lazara“. Dílo je z roku 1939 až 40. Podlaha je z mramorových desek /slivenecký m./ rozčleněna pásy mramoru Lipovského /?/. V prostřední části je zapuštěna krycí deska krypty. Je ze sliveneckého mramoru a má v sobě osazena čtyři kruhová železná oka. /jsou na manipulaci s krycí deskou při ukládání pozůstatků/

Vybavení:

Dva kusy původních kovových květináčů.
Dřevěné lavice – jsou uloženy v depositář.

I.2.2. Stav konstrukcí:

Konstrukce byly zkoumány pouze vizuální prohlídkou. Nebyly prováděny zkoušky materiálů.

Exteriér:

Střecha:

za kamennou atikou se nahromadila vrstva spadu asi 10 cm silná, brání odtoku vody ze střechy a udržuje stálou vlhkost. Po částečném odkrytí bylo zjištěno, že krytina z olověného plechu je v dobrém stavu a nepropouští vlhkost. Spoje neporušeny. Pískovcové desky tvořící atiku jsou částečně povrchově degradované, spáry vypadané i u desek tvořících korunní římsu. Ve vytvořené spáře mezi dvěma hrobkami se uchytily náletové rostliny, které prorůstají do hloubky a kořenovým systémem stále více poškozují obě stavby. Olověné

koryto mezi stavbami je částečně pomačkané, ale zatím slouží svému účelu. Komolý světlík z luxferů a betonu je silně zanesen mechy atd. Oválné luxfery jsou plošně vyštípané, ale vodu nepropouští. Kameny jsou napadeny řasami. Uprostřed komolého světlíku je kovový větrák.

Jižní a západní strana:

vystavěny z jemnozrnného pískovce pravděpodobně z lokality u Hořic v Podkrkonoší /silikátová hornina s kaolinitickým pojivem /. Povrchy jednotlivých kamenů jsou zdobeny rýhováním anebo zubákováním. Kámen je povrchově degradován průsakem vody, a to hlavně v oblasti výhodní strany, kde sousedí s vedlejší hrobkou. Zde je největší poškození kamene, vytváří se krusty, kámen se povrchově drolí a je narušován kořenovým systémem náletových dřevin. Také jsou vidět průsaky na místech vypadlých spár u desek korunní římsy. Průsaky napadeny řasami. Částečné mechanické poškození jižní stěny na pilastrech a vchodu. V ostění vchodu zůstaly zbytky odřezané kovové mříže, která byla dodána druhotně a časem odstraněna. Na západní stěně jsou vidět průsaky z vypadaných spár z korunní římsy, řasy, napadení břechtanem a částečně vypadané spáry mezi jednotlivými kameny. Sokl na jižní straně – kámen napaden řasami, koroze kamene způsobena vzlínáním vody.

Severní a východní stěna:

Zděné. Na severní straně v horní partii přiznána atika a korunní římsa. Částečné povrchové poškození kamenů, vypadané spáry.

Celkový stav pláště budovy dobrý až na východní stranu jižní stěny. Neprojevují se žádné statické zlomy a praskliny atd.

Interiér:

Strop:

omítaný, neporušený, v krajích někde drobné průsaky z uvolněných spár římsy. Světlík vykazuje drobné praskliny hlavně v místě zapuštění olověného plechu, "flekatosť" omítky bude nejspíše způsobena špatným větráním a tím se tvořícím kondenzátem z luxferů.

Stěny:

jižní stěna z bloků pískovce, zdobená rýhováním – místy jsou vidět fleky od průsakové vody a tmavé zbarvení jednoho kamene neznámým faktorem. Jinak je v celkem dobrém stavu. Západní a východní stěna jsou obloženy mramorovými deskami /slivenecký mramor/. Povrch obkladu je narušen drobnými prasklinkami, které mohou být i součástí struktury mramoru. V

některých místech jsou vlhkostí a srážkovým kondenzátem vyplavovány drobné sádrovcové a kalciové krusty a jiné sedimenty. Vlhkost a srážkový kondensát se tvoří špatným větráním objektu. Je důležité, aby byl funkční větrací otvor ve světlíku. Na východní stěně kolem kropenky a v dolní části je mechanické poškození mramoru. Na severní stěně dělené vertikálně na tři části se vlevo a pravé části nachází obklad ze sliveneckého mramoru. Nalevo je vysekán do hloubky a vyzlacen /zlacení potřeba obnovit/ tento nápis:

ARTUR RYTÍŘ Z ALBERTU

* 1.I. 1862 + 5.VIII.1867

ARNOŠTKA Z ALBERTU

* 13.VI.1857+28.IV.1869

JERONÝM RYTÍŘ Z ALBERTU

*29.IX.1818 +8.IX.1881

MARIE Z ALBERTU

*29.I.1823 +17.IX.1901

Napravo:

JERONÝM RYTÍŘ Z ALBERTU

*14.VI.1848 +6.III.1886

RUDOLF RYTÍŘ Z ALBERTU

*15.VIII.1880 +28.IX.1934

V prostřední části je celkem zachovalý oltář ze sliveneckého mramoru. Nad ním se nachází sekaný reliéf z pískovce. Zaprášen, barevnost potlačena, jemné zpráškovatění pravděpodobně vlivem špatného větrání.

Podlaha:

silně znečištěna, mramorové desky poškrábány, jedna deska chybí, v jednom místě vylomena hrana desky. Krycí deska krypty – olejové a voskové skvrny. Čtyři železné úchyty jsou silně zkorodované.

Vstupní dveře:

kovový rám zkorodovaný, dvoukřídlé dveře se zámkem také zkorodované, doplněny nevhodnými úpravami. Dvojitě sklo s filcovou výplní i čiré sklo poškozeno.

Okna:

kovové prvky napadené korozí, dvojitá skla s plstěnou výplní špinavá ale celá, kyt zatvrdlý, vypadavý.

Krypta:

Zděné zdi i podlaha suché bez známky průsaků či vlhkosti. Železné nosníky nepoškozené ani silně napadené korozí.

Květníky:

vyrobené z železného plechu, povrchově napadené korozí.

Celkový stav interiéru až na vstupní dveře dobrý. Oprava vstupních dveří vyžaduje konzultaci s odborníkem.

I.2.3. Standartní postupy rekonstrukce zdi, omítek a krytin

Odstranění vegetace:

Likvidace náletových dřevin včetně kořenů, jedná se o zanesenou spáru mezi dvěma hrobkami, likvidace popínavých rostlin a odstranění řas atd.

Vyčištění střechy od biologického spadu.

Omytí omítek, drobné opravy, barevné sjednocení.

I.2.4. Standartní pracovní postupy – kámen

a/ odstranění vegetace

b/ konsolidace – zpevnění – poškozená místa budou zpevněna organokřemičitým nehydrofobním prostředkem aplikovaným smáčením za atmosférického tlaku.

c/ očištění biocidní, mechanické, odsolení

biocidní: nástřik vhodným biocidním prostředkem provedený před zahájením mechanického čištění, přípravek musí působit po dobu stanovenou výrobcem.

Čištění povrchu mechanické: regulovaná tlaková voda ve směsi s párou, silonové kartáče, špachtle a kamenické nářadí

Odsolení: absorpční zábaly na bázi destilované vody

d/ doplnění chybějících kamenných prvků v dlažbě, doplnění stejným druhem mramoru

e/ plastická a barevná retuš v ploše. Doplnění povrchu bude provedeno tmelem. Strukturu tmelů je třeba přizpůsobit tmelenému místu, do kterého bude retuš prováděna, je to třeba volit s ohledem na estetické vyznění povrchu a jeho přirozené patině.

f/ obnova písma: písmo bude zlaceno, přičemž při opravě je třeba mít na zřeteli celkové estetické vyznění opravovaného písma.

g/ Preventivní biocidní opatření: bude prováděno v případě stále zavlhčených partií, zejména na pískovcových a betonových konstrukcích v exteriéru, vhodným biocidním prostředkem.

h/ hydrofobizace: pískovce lze hydrofobizovat prostředky na bázi silikonu, vápenné prvky na bázi vosku.

i/ restaurování pískovcového reliéfu: konsolidace, čištění jemnými štětci, jemným proudem páry, barevná retuš dle dochované fotografie od J.Sudka. Konzervace reliéfu vhodnými restaurátorskými prostředky.

1.2.5. Standardní postupy pro opravu kovových prvků

Průzkum prvků, jejich technického stavu, je-li to možné i barevnosti

Čištění: povrch očistit od koroze, stabilizován – povrch bude pasivován

Doplnění tvaru – v případě chybějících částí lze po konzultaci navrhnout a provést doplnění prvků zhotovených analogicky k dochovaným částem

Povrchová úprava – antikorozi základní nátěr, finální nátěr na základě provedeného průzkumu, anebo analogicky s obdobnými prvky v okolí.

I.2.6. Obnovení skleněných výplní

Čištění luxferů – tlaková voda – zakontrolovat prosákavost

Vchodové dveře – vrchní část doplnit novým vhodným čirým sklem
Dolní část doplnit novým dvojsklem s odpovídající bílou
plstěnou výplní.

Okna – pokusit se vyčistit dvojsklo s plstěnou výplní anebo pořídit nové.
Obnovit osazení oken – oprava kytu.

I.2.7. Návrh materiálů pro opravy

Jmenované materiály jsou uváděny jako příklad z hlediska technických vlastností materiálu. Lze užít i jiné výrobky za předpokladu jejich obdobných vlastností.

Omítky:

mytí vodou, omítkoviny - čistě vápenné, Premix řada Faso V /Premix servis spol.s.r.o., injektáž trhlin procházejících do zdiva – Mape-Antique /Mapei/

Kámen:

Čištění:

Biocidní ošetření – Sanatop likvid profi

Odsolování: buničínové zábaly a destilovaná voda

Mytí: voda, horká pára

Konsolidace – zpevnění

Pískovcové prvky

-organokřemičitý nehydrofobní prostředek – Funcosil 100, Funkosil 300 /Remers/, Infest OH /Imesta/

Vápencové prvky

-Dural Max /Bellizoni/

Doplnění:

Stejným materiálem, ze kterého je doplňovaný prvek anebo z materiálu svou strukturou a barevností příbuznému materiálu původnímu. V případě obkladů může být doplnění provedeno „galerijním“ způsobem, tj. fragmenty desky budou složeny do původní pozice a plocha pak doplněna v probarveném tmelu.

Opravy pískovce: Petra C /Aqva/

Opravy spár: modifikovaná vápenná směs

Opravy mramorů: polyester s mramorovou moučkou a barvivy /Akemi/

Úprava povrchu:

Pískovec: hydrofobizace - IVV /Imesta/, Funkosil SNL /Remers/

Mramor: Strong 2000 /Bellizoni/

Kovové prvky:

Pasivace – tanátování: odrezovač s taninem /Worko s.r.o./

Základní barva – např. SPS „Suříková“ základní barva (SVK-barvy/

Vrchní barva – např. Hostangrund Prim 3 v 1, S21177 /Barvy, laky Hostivař a.s./

Nátěr grafitový leštitelný S2141 Fest B atd. /Barvy, laky Hostivař a.s./

I.2.8. Závěrečná zpráva a návrh zásad pro další ochranný režim

Zhotovitel po dokončení prací vypracuje závěrečnou zprávu o provedení prací. Na základě charakteru provedených postupů, s ohledem k použitým materiálům a skutečností zjištěným během prováděcích prací, navrhne režim pro další údržbu prvků a periodicitu údržbových zásahů. Závěrečná zpráva bude obsahovat fotodokumentaci jednotlivých úkonů a stavu jednotlivých částí před a po dokončení díla.

V Praze dne: 4.5.2022.

Fotodokumentace

1./ původní stav hrobky – foto J.Sudek

2./ současný stav hrobky – exteriér

3./ stav světlíku

4./ po odkrytí spadu – olověný plech nepoškozen

5./ napadení kamene řasami, povrchová degradace kamene

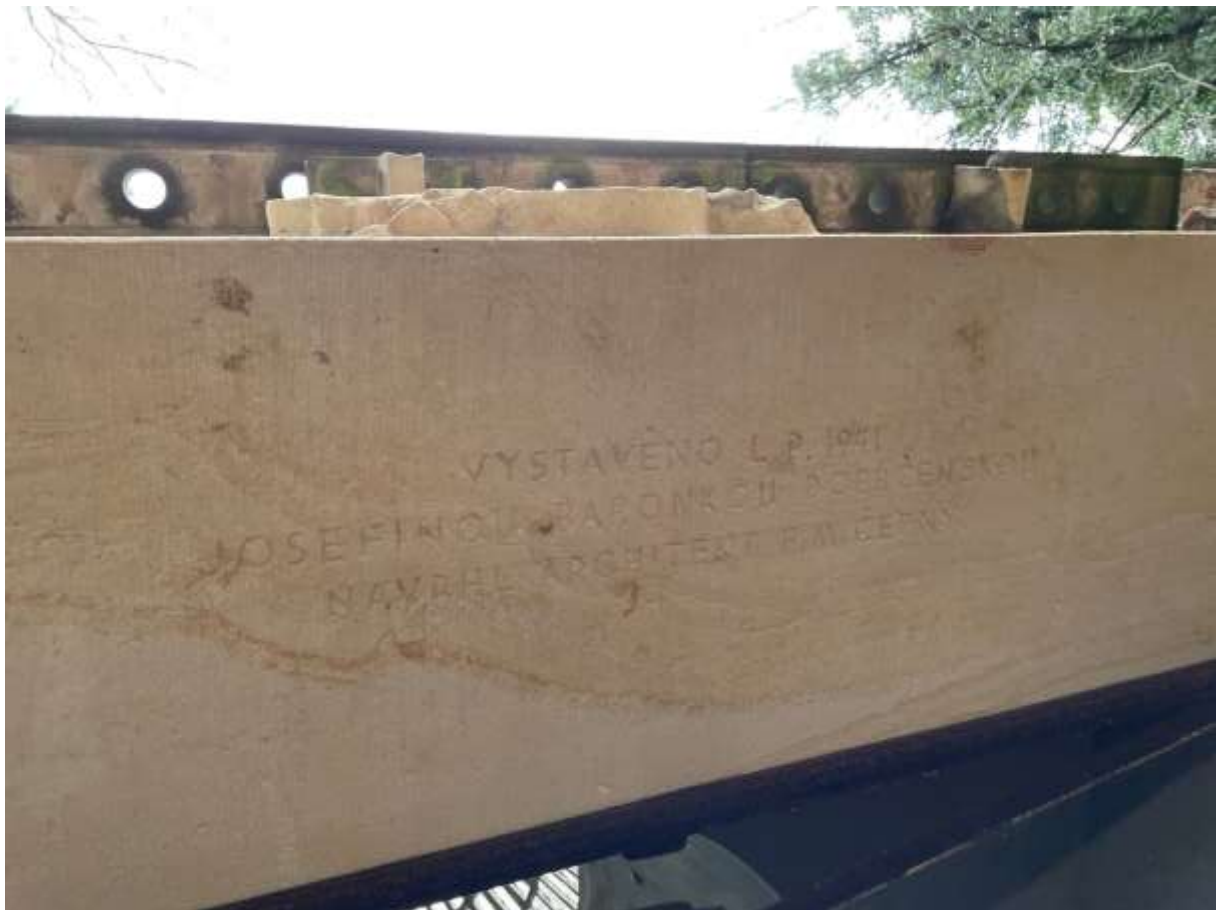
6./Jižní strana sousedící na východní straně s kaplovou hrobkou – do spáry zatéká, usazeny náletové dřeviny, kámen vlhkostí degraduje, tvoří se krusty a je napaden řasami

7./ západní stěna napadena břečťanem a řasami, na atice je vidět povrchová degradace kamene

8./ současný stav dveří

9./ nápis na překlade dveří, pohled do světlíku

10./ interiér – severní stěna – kamenný reliéf „Vzkříšení Lazara „od J. Wagnera, oltář ze sliveneckého mramoru, po stranách mramorové obložení stěn /slivenecký m./ se zlacenými nápisy.

11./západní a východní stěna obložené sliveneckým mramorem, místy poškozené vystouplými sedimenty.

12./ umístění kropenky na východní straně, mechanické poškození mramoru, ztráta lesku na obkladových deskách.

12./ krycí deska krypty, olejové skvrny, vylomená a chybějící část podlahy

13./ složení podlahy ze sliveneckého a lipovského /?/ mramoru

14./krypta je bez poškození, suché prostředí bez průsaků